

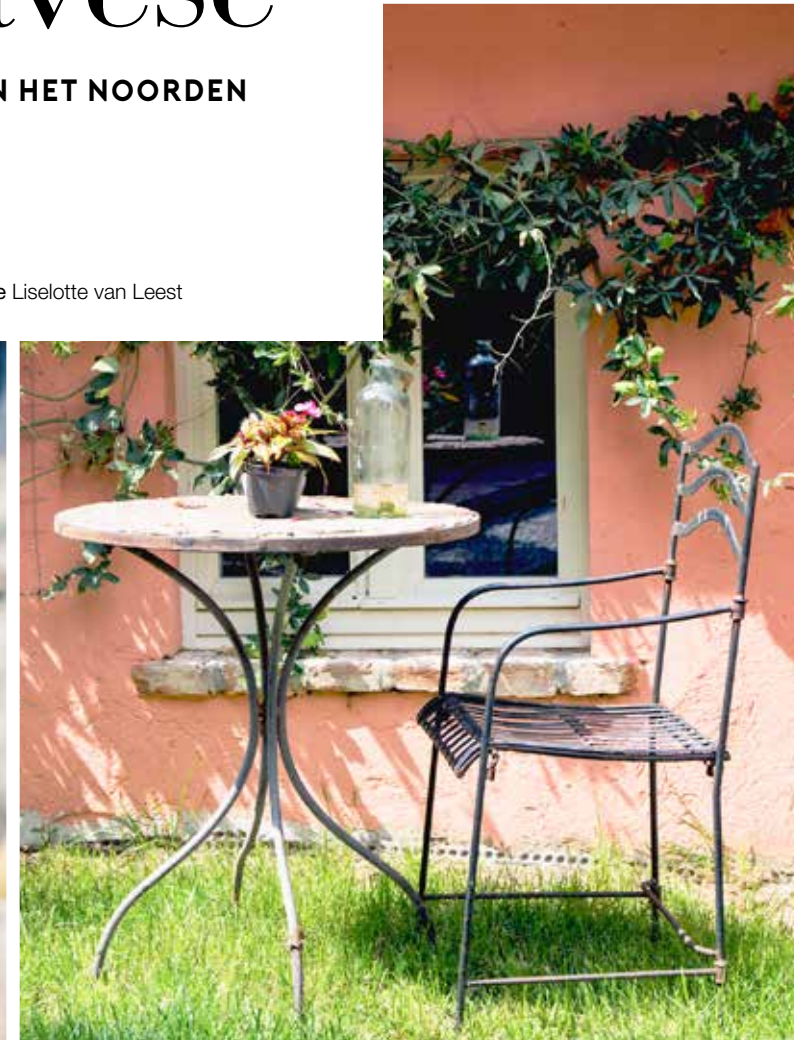
Foto Daniele Marioli

Oltrepò Pavese

TOSCANE VAN HET NOORDEN

Tekst en Fotografie Liselotte van Leest

Het gebied Oltrepò Pavese, net onder Milaan, is vrij onbekend bij Nederlanders. En dat is jammer, want het is er prachtig. Bovendien wordt er volop wijn geproduceerd en kun je er ontzettend goed eten. Tijd voor verandering: maak kennis met deze charmante streek in Noord-Italië.

De Oltrepò Pavese ligt ten zuiden van het historische universiteitsstadje Pavia, aan de overkant van de Po-rivier (de letterlijke betekenis van oltrepò). De ligging is ideaal: op een uurtje rijden van Milaan, ingeklemd tussen Piemonte en Emilia Romagna en vlak bij Ligurië. Veel vakantiegangers die met de auto naar Italië rijden, passeren het heuvelachtige gebied via A21, maar slaan niet af. Daardoor is de Oltrepò Pavese onontdekt. De streek telt bijna 150.000 inwoners en is een mooie mix van natuurschoon, cultuur en gastronomie.

Rode bubbels en monnikenwijn

Wie op de kaart naar de Oltrepò Pavese kijkt, ziet dat het gebied de vorm van een druiventros heeft. En in die tros worden heerlijke wijnen gemaakt. Een van die windomeinen is Tenuta Quvestra, waarvan de eigenaren (onder wie de Nederlander Johan Bode die al dertig jaar in Italië woont) een paar jaar terug besloten om kwaliteitswijnen te produceren. Ze schakelden de gerenommeerde vinoloog Mario Maffi in die op zijn beurt de jonge wijnmaker Franco Passarin de dagelijkse verantwoordelijkheid over de wijnen gaf. De volgende stap was de gastvrijheid te vergoten, door middel van compleet toegeruste appartementen inclusief zwembaden. Het beheer van de tenuta kwam in handen te liggen van Simone Bevilacqua en zijn vrouw Miriam, beiden gekwalificeerd sommelier. Na jaren te hebben gewerkt in de stad, besloten ze van hun hobby, wijn en spijs, hun werk te maken. 'Kijk, qua omgeving lijken we net Toscane,' zegt Simone wijzend op de heuvels bedekt met wijngaarden. 'Maar er is een belangrijk verschil: hier produceren we wijn en eten voor onszelf, en niet voor toeristen van over de hele wereld. Dat maakt dat de kwaliteit beter is.' De paradepaardjes van Quvestra zijn de spumante en de volle op hout gerijpte rode wijnen. Gezien de lokatie ontbreekt Bonarda niet, een bruisende rode(!) wijn van de lokale Croatinadruif, die buitengewoon

Wijnhuis Montello

De monnik veranderde water in wijn, het hoofd van de kerk was meteen om

goed smaakt op warme zomerdagen. Naast de gezamenlijke liefde voor wijn delen Simone en Miriam ook een liefde voor eten. Wie hier een glaasje komt proeven, hoeft geen honger te lijden. Denk aan een plank lokale salami's en kazen, met passende wijnen.

Waar Simone en Miriam het roer volledig omgooien om van wijn hun werk te maken, werd bij de zussen Giovanna en Caterina Brazzola de passie voor wijn met de paplepel ingegoten. De twee groeiden op op het historische wijndomein Montelio van hun (overgroot)ouders. Ooit behoorde het domein toe aan het kartuizenklooster van Pavia, waar wijn voor de monniken werd gemaakt, totdat het in 1848 in handen kwam van de voorvader van Giovanna en Caterina. Inmiddels is Montelio een gerenommeerd wijnbedrijf en staat de achtste generatie te popelen het stokje over te nemen. De Brazzola's zijn niet vies van uitdagingen; zo hebben ze hun eigen negentiende-eeuwse champagne, van de lokale pinot nero-druiven nieuw leven in geblazen. Vooraanstaande figuren dronken destijds de mousserende wijn, die na de Tweede Wereldoorlog in vergetelheid

Sant' Alberto

raakte. De flessen uit die tijd worden precies nageemaakt, inclusief familiewapen. Doordat de wijn nog 36 maanden moet rijpen – en dus pas in 2022 op de markt komt – hebben Giovanna en Caterina nog genoeg tijd om een andere naam voor hun wijn te bedenken.

Lokale gerechten

Je smaakpapillen hoeven zich niet te vervelen hier. Je ziet onder andere veel risotto op de kaart. Deze rijst noemen ze hier ook wel *loro bianco*, het witte goud. Iemand die daar – en van de lokale gerechten – alles weet, is Piera Selvatico. In de wijde omgeving staat zij bekend om haar kookkunsten. Piera's *risotto vogherese*, met paprika, is om je vingers bij af te likken. Net als haar *malfatti*, gnocchi met broodkruim, ricotta en seizoenskruiden (die ze zelf plukt). Piera: 'Als kind was het niet mijn droom om te koken, maar ik trouwde een man met een restaurant. Omdat ik niet stil wilde zitten, hielp ik in de keuken.' Van jong tot oud, iedereen houdt van haar en van haar gerechten. Piera maakt mensen niet alleen gelukkig met haar verrukkelijke maaltijden, ze draagt ook haar steentje bij aan de maatschappij. Zo geeft ze kinderen kookles, met historische recepten die zelfs teruggaan tot de oudheid. 'Dat vinden ze hartstikke spannend en ze leren ook over de geschiedenis van de omgeving.'

De mythe van Sant'Alberto

Aan historie geen gebrek in de Oltrepò Pavese. Op een van de heuveltoppen ligt het bijzondere elfde-eeuwse klooster van Sant'Alberto. De Australische operazanger Ivan Fowler, die zeventien jaar geleden naar Pavia verhuisde, neemt me er op de Vespa mee naartoe. Ivan kent de geschiedenis van het klooster door en door – hij schreef er zelfs een roman over. Terwijl we de Vespa parkeren met uitzicht op het klooster legt hij uit wie Sant'Alberto was. 'Alberto was een monnik, die geïsoleerd leefde. Met zijn blote handen begon hij aan de bouw van dit klooster. Hij maakte naam in de omgeving als geneesheer toen hij een doofstomme jongen genas. Steeds meer mensen uit de buurt wisten hem te vinden. Dit tot ongenoegen van het Vaticaan, want daar hadden ze het niet zo op monniken die zich voordeden als dokters. Om uit te zoeken of Alberto geen kwakzalver was, bezocht de paus de kluisenaar. De monnik veranderde voor zijn neus water in wijn en het hoofd van de Kerk was, niet geheel onbegrijpelijk, meteen om.' Dat Alberto uitgerekend hier een klooster bouwde valt ook te begrijpen, het uitzicht is werkelijk adembenemend.

Pavia

Twee bazen

Niet alleen de bewoners jagen hun dromen na in de groene heuvels van de Oltrepò Pavese, ook Nederlanders weten hier geluk te vinden. Toen de Nederlander Stef Smulders in 2007 vakken ging volgen aan de universiteit van Pavia, nam hij zijn man Nico én hond mee. Een half jaar zouden ze blijven, maar na een wandeling door het natuurschoon van de Oltrepò begon het te kriebelen. Wat als ze hier...? De kriebels werden serieuzer en mondden uit in het kopen van een huis met geweldig uitzicht. Perfect voor een B&B, na een heuse verbouwing. Wie op het terras een flesje lokale wijn opentrekt, uitkijkend over de wijngaarden, heeft niet in de gaten dat hier een slopend proces aan vooraf ging. De start van Villa I Due Padroni 'de twee bazen' ging namelijk niet zonder slag of stoot. Je zou er een boek over kunnen schrijven, dacht Stef. En dat deed hij; in 2014 bundelde hij zijn verhalen in een boek met de toepasselijke naam 'Itali-aanse Toestanden'. Van de slopende bureaucratie tot de schrik van elke Nederlander in Zuid-Europa: het hurktoilet. In de tussentijd zijn de twee goed ingeburgerd en kennen ze de hele omgeving – zo vertellen ze je graag waar je de beste risotto en lekkerste gelato kunt eten.

Mooie plek

Even verderop woont de Nederlandse Sarah met haar Milanese man Federico en drie kinderen. Per toeval ontmoetten ze elkaar 22 jaar geleden – zij ging onverwacht op vakantie naar een Spaans dorp, waar Federico noodgedwongen verbleef wegens autopech. Een paar jaar later verliet Sarah Nederland om zich bij haar grote liefde in Bergamo en later Milaan te voegen. Maar het drukke stadsleven met inmiddels kleine kinderen deed de twee verlangen naar rust. In 2013 kochten ze een huis dat ze omtoverden tot de prachtige en gezellige B&B Bacialupo, met appartementen en een heerlijke tuin. 'Aanvankelijk was ik wat huiverig,' vertelt Sarah. 'Ondanks dat we hier jaren vlakbij woonden, kende ik het gebied nauwelijks. Ik was bang dat ik de gezelligheid van de stad zou missen, maar de Oltrepò Pavese blijkt hartstikke leuk. Bovendien is Pavia met al zijn vertier dichtbij en de rust waar we nu in leven is heerlijk en voor de kinderen ideaal.' En niet alleen voor kinderen. Terwijl Sarah in de tuin, omgeven door de heuvels van de Oltrepò Pavese, een heerlijk ontbijt serveert, realiseer ik me dat ook zij de droom van velen leeft. In vijf jaar tijd hebben ze hier een geweldige plek neergezet, waarvan het bij menig vakantieganger ook zal gaan kriebelen.

MUST SEE IN DE STREEK

Op zeven kilometer buiten de stad ligt het gigantische Monastero della Certosa, een van de grootste kloosters van Italië. Het kartuizerklooster is rond 1400 gebouwd door de familie Visconti op hun jachtterrein, met een privékapel en mausoleum voor de familie. Nadat de laatste telg van de Visconti's stierf, nam de rijke Sforza-familie de macht over en bouwde het klooster verder uit. Vandaag vind je er allerlei geweldige werken terug, zoals de plafondschilderingen van Bergognone en het veelluik van Il Perugino. In het indrukwekkende kartuizerklooster wonen nog altijd monniken, die een buitengewoon streng en sober leven leiden. Het klooster is open voor publiek en het is mogelijk een van de lege monnikenvertrekken te bezoeken, waar je een goed idee krijgt van hun geïsoleerde leven. *Entree op basis van vrijwillige bijdrage. museo.certosadipavia.beniculturali.it*

ZAVATTERELLO

In de groene heuvels van de Oltrepò Pavese kun je heerlijk wandelen door de natuur, eten en drinken én middeleeuwse dorpen bezoeken. Het charmante Zavattarello, waar het Castello dal Verme imposant bovenuit steekt, behoort zelfs tot een van de mooiste *borghi* (dorpen) van Italië. In het piepkleine dorp, met net iets meer dan duizend inwoners, vind je naast het castello ook andere historische plekken die het bezoeken waard zijn. Aanraders zijn de Chiesa di San Paolo, met haar barokke gevel, en het bijbehorende Cimitero Ottagonale, een achthoekig kerkhof uit de zeventiende eeuw.

OLTREPÒ CASTELLO DI VARZI

In het middeleeuwse dorpje Varzi ligt het prachtige Castello Malaspina, ook wel Castello di Varzi genoemd. De bouw van het sprookjesachtige kasteel startte in de dertiende eeuw, maar het heeft ook zestiende- en zeventiende-eeuwse compartimenten. De laatste en huidige erfgenaam restaureerde het pand in 2015. Zo kun je vandaag dineren in de voormalige schuur, wandelen door de kasteeltuin en je partner officieel het jawoord geven in de stallen. Een toer door het castello met de oude woonvertrekken, die nog tot 1983 zijn bewoond, is zeker een aanrader tijdens een bezoek aan de Oltrepò Pavese. Castello di Varzi is tevens af te huren voor evenementen, privédinners en meetings. Kijk voor meer informatie op castellodivarzi.com

Wijndomein Quvestra

Monastero della Certosa

'Pavia, met al zijn vertier, is dichtbij en de rust hier is voor de kinderen ideaal'

Regionale specialiteiten

Sarah en haar kinderen

Il Castello di Mornico Losana.
Foto Daniele Marioli

Villa I Due Padroni

Wijndomein Quvestra

Albergo Selvatico

DOEN

Vacanze Pavese

Wie het gebied op een unieke manier wil leren kennen, doet er goed aan een (vespa)tour te boeken bij Vacanze Pavese. Gids Ivan kan je bijvoorbeeld op de Vespa meenemen door de heuvels naar het klooster van Sant'Alberto om levendig te vertellen over de geschiedenis. Stadsgids Simone leidt je rond door Pavia en het nabijgelegen kartuizenklooster, waar hij ontzettend veel van weet. Een unieke ervaring! Meer informatie vind je op vacanzepavese.it

Ciclomania Voghera

De Oltrepò Pavese leent zich geweldig om per mountainbike te verkennen. Degelijke (elektrische) mountainbikes huur je bij Ciclomania Voghera, die ook tours organiseert door het gebied (en de wijngaarden!). Al fietsend geniet je van al het moois wat dit gebied te bieden heeft, inclusief de lokale wijn en het eten. Ciclomania Voghera biedt tevens een shuttleservice aan, waarmee je tot acht personen en fietsen op de plek van bestemming gehaald en gebracht kunt worden. Kijk voor meer informatie op facebook.com/ciclomaniavoghera

WIJNDOMEINEN

Tenuta Quvestra

Op het wijndomein Quvestra worden niet alleen druiven verbouwd, je kunt er ook heerlijk toeven in een van hun appartementen. Je plonst hier in het zwembad tussen de wijngaarden en geniet 's avonds van een glas huisgemaakte wijn met geweldig uitzicht. De tenuta organiseert ook proeverijen, kookworkshops en biketours over het domein en in de omgeving. quvestra.it

Montelio

In het rustige wijndorpje Codevilla ligt het achttiende-eeuwse wijndomein Montelio van Giovanna en haar zus Caterina, met een geweldige binnenplaats. Het is ten eerste aan te raden hier een proeverij te doen van unieke wijnen in combinatie met lokale producten. Het is tevens mogelijk om te overnachten op het landgoed. montelio.it

ETEN

Albergo Selvatico

Dit hotel-restaurant wordt gerund door drie vrouwen die elk op hun beurt een geniale bijdrage leveren aan het bedrijf: Piera kookt de sterren van de hemel, dochter en meesterpatissier Michela maakt de lekkerste zoetwaren en zus Francesca zorgt dat alles op rolletjes loopt. Wie de lokale keuken op haar best wil proeven, moet hier aanschuiven. albergoselvatico.com

Il Girasole di Travacò

Aan de andere, rustige kant van de Ponte Coperto in Pavia kun je bij Il Girasole tegoed doen aan verrukkelijke lokale specialiteiten. Denk aan wijn, brood, kaas, honing, hammen, rijst en *brasadé*. Die laatste zijn ronde koekjes gemaakt van lichtzoet deeg met reuzel, die twee keer worden verhit: eerst in kokend water en daarna in de oven. Je kunt bij Girasole lekkers inslaan voor thuis of ter plekke in de bottega opeten. Een aanrader voor wie tijdens een bezoek aan de stad écht lokaal wil eten! Ook kun je hier de vespa's van Vacanze Pavese huren.

Via Charles Darwin 5, Travacò Siccomario

SLAPEN

Bacialupo in Montecalvo Versiggia €-€€

De mooie B&B van Sarah en Federico, met zwembad en uitzicht op de met wijngaarden begroeide heuvels van de Oltrepò Pavese, is een heerlijke plek om tot rust te komen en ideaal om de omgeving te verkennen. Alles is tot in de puntjes verzorgd. De B&B telt twee ruime kamers, van twee tot vier personen, en twee appartementen (twee volwassenen plus kinderen). bacialupo.it

Villa I Due Padroni in Montecalvo Versiggia €-€€

In de villa van Stef en Nico wordt het maar eens te meer duidelijk; je bevindt je in een wijngedebied. Vanuit de villa en het (verwarmde) zwembad heb je een geweldig uitzicht over de glooiende wijngaarden. Stef en Nico kennen alle leuke adresjes in de buurt om je vakantie compleet te maken. Ze organiseren graag Italiaans diners, kookworkshops en wijnproeverijen. De villa telt twee appartementen (4-6 personen). duepadroni.it

REIZEN

Afstand Utrecht - Pavia 1.079 km

De dichtstbijzijnde luchthavens zijn Milaan Linate (45 min), Milaan Malpensa (ruim 1 uur) en Milaan Orio al Serio (2 uur), waar vanaf zowel Amsterdam als Brussel Zaventem rechtstreeks op wordt gevlogen. Vanaf Utrecht rijd je in ongeveer 11 uur naar Pavia.